

ja võitlusvahendid“ (*ibid.*, 1927), „Töölisliikumise ühtlus esirinda“ (*ibid.*, 1937) ja „Ametiühingu usaldusmees“ (Pärnu, 1938).

Isikl. jm. saadud andmed. T.

***JUDENITŠ, Nikolai Nikolajevitš**, Vene kindral, sünd. 18. VII 1862 vkj.; surn. 5. X 1933 ukj. Nizza lähedal St. Laurent du Var'is, kus elas tagasi-tõmbunult omas talus.

Pvl. 1933, nr. 274; „Vaba Maa“ 1933, nr. 236, 237; E. L a a m a n, Judenitshin Pietarinretki (1935); *idem*, Eesti iseseisvuse sünd I—VI (1936—38), lk. 387, 444—451 jj.; Tallinna Siimoni ap.-õigeusu koguduse preestrilt J. B o g o j a v l e n s k i'lt saadud andmed. T.

JUHKAM, Mihkel, poliitiline tege-lane, sünd. 22. VII 1884 vkj. Virumaal Küti mõisas sepa pojana, õppis Roela külakoolis 1894—98 ja Rakvere linna-koolis 1898—1902, on hiljemini täien-danud enda haridust iseõppimise teel. A-il 1902—17 teotses J. rentei ametni-kuna Rakveres. A-il 1917—20 ja 1921—23 oli ta Viru maakonna valitsuse esi-meheks, kellena võttis energiliselt osa võitlusist Eesti iseseisvuse eest kokku-põrkeis Saksa okupatsioonivõimudega ja enamlastega ning aitas organiseerida Eesti kaitsejõude Eesti Vabadussõja eel ja selle ajal. J. oli Asutava Kogu ja I—V Riigikogu liige tööerakonna, a-st 1932 rahvusliku keskerakonna rühmas, toimides ühtlasi veebr-st juunini 1926 II Riigikogu abiesimehena, juunist 1926 dets-ni 1928 III Riigikogu sekretärina ja dets-st 1928 juulini 1929 sõjaminist-rina A. Rei (vt. ka *Suppl.*) kabinetis. Hindadekomissarina dets-st 1932 maini 1934 teostas ta hindade reguleerimist ja hindade tõusu vastu võitlemist. Veebr-st 1935 märtsini 1938 oli ta Riigi Majan-dusnõukogu sekretäriks ja toimib märtsist 1938 Ratsionaliseerimise Komitee asjadevalitsejana ja nõunikuna. Ka on ta a-st 1935 a./s. „Port Kunda“ ja a-st 1935 Eestimaa kindlustusaktsiaseltsi „EKA“ juhatuse liige. J. on osa võt-nud seltside tegevusest Rakveres, on tei-nud kaastööd ajakirjadele, näit. „Maa-omavalitsusele“, ja ajalehtedele, eriti „Vabale Maale“. Oma kirjutistes on ta kaitsenud omavalitsuste õigusi ja vaba-mõtlejana ning ristiusu vastasena pida-nud võitlust kirikuga, nõudes viimase täielikku lahutamist riigist. Ta on aval-danud eesti keeles Fr. Nietzsche teose

„Vastkristlane“ (Tall., 1920) ja tõlki-nud ning kirjastanud A. Schnitzler'i teose „Mõrtsukas“ (Rakvere, 1922).

Isikl. jm. saadud andmed. T.

JUHT, Ludvig, kontrabassikunstnik, sünd. 12. VII 1894 vkj. Tartumaal Ves-neri v. Väägvere külas, õppis Väägvere külakoolis ja Tartu linnakoolis 1905—09. J. hakkas poisieas D. O. Virkhaus'i (vt.) orkestris mängima esiotsa trom-booni, hiljemini kontrabassi, mis alal sai 1913—14 õpetust Tartus A. Hel-der'ilt. Muusikateoreetilise hariduse omandas ta 1921—28 Berliinis, kus õp-pis prof. P. Juon'i juures ka kompo-neerimist. J. on mänginud kaasa orkest-rites, Helsingi linnaorkestris 1916—18, „Estonias“ 1918—21 ja 1928—29, „Vanemuises“, Berliinis 1921—28, Londonis 1930—32; ta oli kontrabassiõpetaja Riia konservatooriumis 1932—33 ja siirdus 1934 P.-A. Ühendriigesse, Bostonisse. J. on andnud rohkesti kontserte, peale kodumaa Berliinis, Pariisis, Münchenis, Riias, Varssavis jm. Ta omab instru-mendil suurepärasest tehnikat ning harul-dast virtuositeeti, üllatades kõikjal kuu-lajaid, kes pole harjunud nägema kontra-bassi sooloinstrumendina. J. on loonud ka helitöid, eriti kontrabassile (kontsert cis-moll, scherzo jt.). Ta on olnud Bos-toni Eesti Seltsi asutajaid (1936), selle juhtivamaid tegelasi ning Bostonis kor-raldatud, üleameerikaliseks kujunenud eesti laulupäeva organiseerijaid (1937).

Isikl. kogutud andmed. J. A.

JURKATAM, vt. TAMM, Juhan.

JUST, Vilhelm Adolph, raamatukaup-mees ja trükkal, sünd. 13. VIII 1849 vkj. Tartus klaverihäälestaja pojana, õppis Tartu kreiskoolis, oli a-st 1867 Laak-mann'i trükikojas õpilaseks ja 1872—78 ladujaks; ta avas 1875 raamatukaupluse-antikvariaadi, asutas 1878 ka laenuraa-matukogu ja trükikoja ning toimis nende omanikuna kuni ettevõtete müümiseni oksjoni teel 1887 (J-i trükikoja omandas C. H. Laakmann, laenuraamatukogu — Fr. Kuus). Seejärel pidas J. kirjutus-materjali- ja raamatukauplust Tartus abikaasa Emilie nimel; surn. 28. V 1902 vkj. Tartus. — J. ostis 1882 J. V. Jannsen'ilt (vt.) „Eesti Postimehe“, mida andis esialgu välja K. A. Her-mann'i (vt.) toimetusel kuni 1885, oli aga 1886. a. koos J. Tülk'iga (vt.) ka selle toimetajaks. J-i kirjastusel il-mus umbes 25 raamatut. Tema raamatu-kauplus-antikvariaat oli esimeseks täie-